

Bilag 1)

Fairtrade Byer i Danmark

Fairtrade By er et koncept for de kommuner, som vil forpligte sig til at arbejde for etisk forbrug. Konceptet retter sig først og fremmest til de kommuner, som ønsker at arbejde aktivt med at øge kendskabet, udbuddet og forbruget af Max Havelaar-mærkede produkter i kommunen.

Fairtrade Byer er et redskab til at give kommunen positiv feedback på arbejdet med etisk forbrug, som allerede eksisterer samt at opmuntre til fortsat udvikling på området. Desuden vil kommunen kunne få mediedækning på deres indsats for etisk forbrug i kraft af titlen som Fairtrade By. En vigtig del i arbejdet med Fairtrade By-konceptet er den folkelige forankring i kommunen og samarbejdet på tværs af Agenda 21, organisationer, tjenestemænd, politikere og ikke mindst det lokale erhvervsliv og de kommunale arbejdspladser.

Konceptet skal især ses som en forandringsproces, hvor arbejdsprocessen drives igennem et aktivt informationsarbejde for at øge kendskabet og bevidstheden om etisk forbrug og dermed øge forbruget i kommunen så vel kommunalt, erhvervsmæssigt som privat. Formålet er, at Fairtrade By skal opfordre og motivere til løbende forandring og forbedring. Derfor indgår krav om kontinuerlig videreudvikling af arbejdet og forbruget af Max Havelaar-mærkede produkter i såvel den offentlige som private sektor.

Baggrund.

Konceptet har sin oprindelse i Storbritannien. Initiativet blev taget af den engelske bistandsorganisation Oxfam, og den første Fairtrade by, Garstang, så dagens lys i 2000.

Konceptet er særdeles populært i England, mere end 200 byer har tilsluttet sig og har fået masser af mediedækning. De primære årsager til, at de engelske councils bakker op, er:

- Engagerer borgerne og skaber fællesskabsfølelse, identitet, stolthed, image.
- Skaber særlig vinkel og tilslutning til lokal Agenda 21 ved at promovere lighed og bæredygtig udvikling.

I dag er der Fairtrade byer i flere lande, blandt andet i Norge og Sverige.

Incitamentter til at blive Fairtrade By

"Fairtrade By" er et koncept, et redskab til kommuner som f.eks. vil:

1. arbejde for etisk forbrug
2. styrke og forankre Agenda 21 i praksis
3. arbejde målrettet med deres globale, sociale ansvarlighed
4. synliggøre kommunens globale, sociale ansvarlighed overfor borgere og omverden
5. arbejde aktivt for at øge kendskabet, udbuddet og forbruget af Max Havelaar mærkede produkter indenfor kommunen
6. samle borgerne omkring et fælles projekt

Definition: Fairtrade

Der foreligger pt. ikke nogen officiel definition af hvad Fair Trade er. Internationalt set foreligger denne fra FINE *:

“Fair Trade is a trading partnership, based on dialogue, transparency and respect, that seeks greater equity in international trade. It contributes to sustainable development by offering better trading conditions to, and securing the rights of, marginalized producers and workers - especially in the South. Fair Trade organisations (backed by consumers) are engaged actively in supporting producers, awareness raising and in campaigning for changes in the rules and practice of conventional international trade. Fair Trade's strategic intent is:

- *deliberately to work with marginalised producers and workers in order to help them move from a position of vulnerability to security and economic self-sufficiency*
- *to empower producers and workers as stakeholders in their own organisations*
- *to actively to play a wider role in the global arena to achieve greater equity in international trade.”*

* FINE, an informal Association of the four main Fair Trade networks (Fairtrade Labelling Organizations International, International Fair Trade Association, Network of European Worldshops and European Fair Trade Association).

Definition: Max Havelaar - Fairtrade

Max Havelaar, også kaldet Fairtrade, er en international mærkningsordning.

Nogle af verdens fattigste bønder og arbejdere er garanteret en fair pris, dvs. en minimumspris, for deres produkter og ordentlige arbejdsforhold. Der tages desuden hensyn til miljøet i produktionen, en stor del af varerne er samtidig økologiske.

Når du køber et Max Havelaar-mærket produkt, er du med til at sætte en positiv og bæredygtig udvikling i gang for mennesker og miljø.

Bag mærkningsordningen står Fairtrade Labelling Organisations (FLO), som forestår kontrollen af producenter og importører som en vigtig del af ordningen.

Definition: Fairtrade By

Begrebet Fairtrade By dækker en hel kommune, idet det er et bærende punkt i konceptet, at der vedtages en central, politisk beslutning om at udvise global, social ansvarlighed, udmærket blandt andet i at forbruge Max Havelaar-mærkede produkter på rådhuset og i byen.

Kommunen er tovholder på kandidaturet for kommunen. Kommunen som helhed som de enkelte byer i kandidatur-kommunen kan opnå status som Fairtrade By. De enkelte byer kan danne lokale styregrupper og arbejde for at opnå selvstændig status som Fairtrade By.

Kriterier

Kandidatur

Kommuner, der ønsker at blive Fairtrade By kan opnå kandidatur ved at indfri følgende punkter:

- 1. En kandidat til Fairtrade By har taget en politisk beslutning om at fremme indkøb af Max Havelaar-mærkede produkter, hvor det er muligt i kommunens indkøb*. Kandidaten har sikret, at der på rådhuset som minimum altid serveres Max Havelaar-mærket kaffe, -te og -sukker.**

Kommunalbestyrelsen har vedtaget, at kommunen vil arbejde for at fremme forbruget af Max Havelaar-mærkede produkter, hvor det er muligt i kommunens indkøb, samt at de vil leve op til de andre krav, der er udstukket i kriterierne for Fairtrade Byer i Danmark.

Til møder på rådhuset serveres der altid Fairtrade-mærket kaffe, te og sukker. Det vil i praksis sige, at Fairtrade skal indarbejdes i kommunens indkøbspolitik både for de centrale og de decentrale indkøb. Her forudsættes således at 10 % af kommunens kaffeindkøb er Fairtrade Max Havelaar-mærket kaffe.

Kommunen indsender sammen med ansøgningskemaet dokumentation for vedtagelsen omkring Fairtrade.

- 2. En kandidat til Fairtrade By har nedsat en styregruppe, der skal sørge for, at kommunens arbejde med indkøb af Max Havelaar-mærkede produkter forankres og udvikles. Blandt styregruppens medlemmer skal være en repræsentant fra kommunen.**

Der er ikke nogle eksakte krav til sammensætningen af styregruppen. Det vil være naturligt at inddrage den lokale Agenda 21. Derudover kan det f.eks. være repræsentanter for det lokale erhvervsliv, lokale organisationer eller handelsstandsforeninger. Helt centralt er det dog, at kommunen har en ansvarlig repræsentant i styregruppen.

Det er styregruppens ansvar at stå for ansøgning til endelig udnævnelse til Fairtrade By samt de årlige afrapporteringer til Max Havelaar om de årlige tiltag og vækst mv.

Styregruppen skal inddrages i informationsaktiviteter og bidrage til at kommunen lever op til de krav, der er til en Fairtrade By.

Styregruppen udnævner en kontaktperson.

I ansøgningskemaet beskrives hvem, der sidder i styregruppen.

*Her forstås også at kommunen generelt tilvælger leverandører, der arbejder aktivt for, at deres produkter er produceret, så de overholder ILO's standarder
Fairtrade Max Havelaar er et certificeringsmærke, der fungerer som bevis for, at varerne er produceret, så de overholder ILO's standarder.

Udnævnelse til Fairtrade By

- 1. For at blive endeligt udnævnt til Fairtrade By skal kommunen dokumentere, at der findes Max Havelaar-mærkede produkter i lokale butikker, restauranter/cafeer/hoteller og på arbejdspladser i kommunen.**

I samarbejde med Max Havelaar Danmark fastsættes individuelle mål pr. kommune for antal Max Havelaar-mærkede produkter i butikker, antal restauranter/cafeer/hoteller og arbejdspladser, som har Max Havelaar-mærkede produkter. Der tages her hensyn til den enkelte kommunes størrelse, struktur og sammensætning.

Formålet er at sikre, at Fairtrade er implementeret samt er et reelt og synligt tilbud til borgerne i den aktuelle Fairtrade By ved udnævnelsen.

- 2. Kommunen har sikret, at der findes indkøbsaftaler på produkter, som lever op til førstnævnte definition af Fairtrade, i relevante rammeaftaler.**

Formålet er at sikre, at Fairtrade kan implementeres på kommunens egne arbejdspladser i lighed med arbejdspladser i den private sektor. Med deciderede indkøbsaftaler kan de individuelle indkøbere på kommunens arbejdspladser nemt implementere Fairtrade i kommunen.

Når målene er indfriet, kan "Ansøgningsskema for udnævnelse til Fairtrade By" indsendes med dokumentation. Herefter udnævnes kommunen til Fairtrade By af Max Havelaar Danmark.

Vedligeholdelse af status som Fairtrade By

Nedenstående punkter skal efterleveres for at fastholde status som Fairtrade By.

- 1. Fairtrade Byen skal efterfølgende årligt dokumentere, at der findes et bredt udvalg af Max Havelaar-mærkede produkter i lokale butikker og restauranter/cafeer/hoteller i kommunen, og at udvalget øges**

Fairtrade Byen udfylder årligt et skema, der redegør for, hvor mange og hvilke butikker, restauranter/cafeer/hoteller, der sælger Max Havelaar-mærkede produkter inden for kommunen.

Der skal hvert år være positiv vækst i enten antallet af salgssteder eller antal produkter pr. salgssted.

- 2. Som Fairtrade By skal kommunen arbejde for og dokumentere, at lokale arbejdspladser, såvel offentlige som private, uddannelsesinstitutioner mv. forbruger Max Havelaar-mærkede produkter.**

Fairtrade Byen udfylder årligt et skema, der redegør for hvilke arbejdspladser, som forbruger Max Havelaar-mærkede produkter på arbejdspladsen. Der skal redegøres for, hvilke typer produkter der er tale om, derved også antal.

Der skal hvert år være positiv vækst i antallet af arbejdspladser eller i antal produkter pr. arbejdsplads.

Arbejdspladserne skal synliggøre deres forbrug af Max Havelaar-mærkede produkter (eksempelvis på intranet, uddeling af informations-materiale, hjemmeside mv.)

3. En Fairtrade By har en aktiv informationsindsats om Fairtrade overfor borgere og erhvervsliv i kommunen.

En aktiv informationsindsats om Fairtrade / Max Havelaar er afgørende for at være Fairtrade By. Der er ingen eksakte krav til, hvordan den aktive informationsindsats løses. Det drejer sig primært om at aktivere borgerne og give dem en fornemmelse af medborgerskab. Det kan f.eks. være i form af Fairtrade events, temadage, samarbejde med handelsstandsforeninger og hjemmesider om Fairtrade, aktiviteter i forbindelse med den årlige Max Havelaar-uge (uge 9) – mulighederne er mange.

Kommunen skal sikre, at alle kommunens borgere informeres om, at kommunen støtter op omkring Fairtrade i informationsmateriale, på kommunens hjemmeside eller lignende.

Organisationer som Mellemløst Samvirke og andre lokale NGO'ere, fagforeninger, foreninger mv. er oplagte samarbejdspartnere til at informere og mobilisere borgerne.

Informationsindsatsen skal dokumenteres og beskrives i den årlige indrapportering til Max Havelaar af styregruppen. Det kan være igennem billeder eller ved at vedlægge informationsmaterialer.

Revidering af kriterier

Da Fairtrade er i rivende udvikling, og der løbende kommer nye produkter og produktkategorier på markedet, vil kriterierne blive revideret og opdateret om 2 år.

København
December 2007